
Obsah: **Úvodník - Paranoidní Svoboda**
Je na čase si připomenout
Sportovní zprávy
Tajemství Obřího dolu (7) - Doba největší prosperity
Informace, zprávy, inzerce

Úvodník - Paranoidní Svoboda

Vážení spoluobčané,

tak si představte, že po Svobodě nad Úpou koluje dopis s mým podpisem, i když já ho nepodepsal. Kdo mě alespoň minimálně zná, nemůže ani chvíli myslet vážně, že bych takovým způsobem reagoval, ať už bych měl názor jakýkoli.

Půl roku po volbách nějaký primitiv sepsal pár nesmyslů a vulgarit, ze kterých číší hloupost a nenávist, a protože neumí za svým názorem stát, rozesílá "anonym" s cizími podpisy a myslí si, že tím někomu ublíží.

Obsah dopisu je evidentně namířen proti sdružení Pochtivě a s rozumem, proti paní starostce, panu Jiránkovi a samozřejmě proti mně a panu Hedvičákovi. Co může být cílem? Asi někdo neunesl porážku ve volbách a po planých nadějích, že to ve městě nebude fungovat, se uchyluje k podobným hloupostem. Nebo možná má někdo problém s tím, že mu paní starostka nevyšla vstříc tak jak si představoval, nebo je to prostě jen zamindrákovaný blbec. Když jsem se o tomto dopisu dozvěděl, chtěl jsem ho zveřejnit ve Fóru, ale po jeho přečtení jsem díky formulacím, kteří přesahují rámec slušnosti, od tohoto záměru upustil. Chci jen všem hlupákům vzkázat, že sdružení Pochtivě a s rozumem funguje i půl roku po volbách, pravidelně se scházíme, konzultujeme různé záležitosti, přinášíme podněty od občanů, se kterými se setkáváme a teď momentálně připravujeme i pálení čarodějnic. A hlavně - plně podporujeme práci paní starostky Berrové i našich zastupitelů. Musím říci, že s uspokojením slýchám od lidí navštěvujících radnici, jakou příjemnou a vstřícnou starostku máme. Rozhodně se nenecháme otrávit nějakými chudáčky, kteří se neumějí ani podepsat a budeme se snažit naplnit náš program, díky kterému byli naši zástupci zvoleni. Věřte některé věci jdou ztuha, ale snažíme se, aby Svoboda byla lepší a přívětivější pro všechny, kteří zde žijí.

Ještě bych chtěl k výše uvedenému dodat, že mě opravdu udivilo

klima, v jakém se podobná záležitost po 13 letech demokracie v naší zemi odehrála. První zpráva o dopisu, kterou jsem dostal, je telefonická, ale s dovětkem "já jsem ti nic neřekl". Druhá zpráva "viděl jsem ho, ale dotyčný mi ho nechtěl dát zkopírovat". Další zpráva "je velký problém ho od příjemce dopisu získat - má strach". Až čtvrtý člověk, se kterým o dopisu mluvím, mě ho nechává přečíst. Ne však zkopírovat. Dodnes ho vlastně ani nemám. Proboha lidi proberte se !!!!! Co je to za absurdistan? Koho se bojíte? Nikdo vás nevyhodí z práce, ze školy, nebude rozhodovat o udělení víza, už tu nejsou ti co o všem rozhodují. Buďte sami za sebe, mějte svůj názor a nebojte se ho říct. Kdo má jiný názor, není nepřítel, ale oponent. Toho, kdo má jiný názor, není třeba likvidovat, ale argumenty přesvědčit. Chovejme se svobodně - ve městě s naším názvem to zní opravdu paradoxně.

Miroslav Konečný

nahoru - obsah

Je na čase si připomenout

Anonymní pisatel, který se neoprávněně podepsal pod svůj pamflet jako "Hedvičák a Konečný" vyprovokoval pana Miroslava Konečného k napsání článku, který jsem umístil na úvodní stránku dnešních novin. Výpad proti starostce začíná větou: "Je na čase si připomenout, proč jsme vyhozeného Ondráčka nahradili Bérovou." Nemáme ve zvyku zveřejňovat anonymy, ale zřejmě je důležité občas uvést věci na pravou míru. V podzimních volbách získaly ve Svobodě dvě volební strany po čtyřech mandátech ("ODS+NK" a "Poctivě a s rozumem"), tři mandáty KSČM, dva US-DEU+NK a jeden lyžaři. Na zvolení starosty je třeba získat osm hlasů z patnácti. Dvě nejsilnější volební strany dobře znaly názory svých voličů a při povolebních jednáních se pokoušely získat podporu u dalších volebních stran k zisku potřebných osmi hlasů. Mohu hovořit o tom, co vím z jednání volební strany, za kterou jsem kandidoval. Postupně naši vyjednávači oslovili pana Slaninu, pan Riedla, pana Benu, paní Javůrkovou, pana Jiráňka, pana Rolence a pana Kadrmasa. Většinový názor naší volební strany byl, že voliči chtějí novou tvář ve vedení obce. Jediný, kdo byl ochoten nést svoji kůži na trh, byla paní Dáša Berrová, navíc byla přijatelná i pro další volební strany. Problém byl v tom, že byla podle zisku hlasů těsně za zvolenou patnáctkou, ale jako první náhradnice naší volební strany. Aby mohla úspěšně kandidovat, bylo nutné, aby jeden ze čtveřice zvolených poslanců naší volební strany odstoupil. Po bouřlivém jednání jsem zanesl na Městský úřad svoji rezignaci. V práci

pro Město však pokračuji stejně jako celé naše volební sdružení. Pokud se někomu z občanů něco nelíbí, má k dispozici celou paletu možností, jak svůj názor může uplatnit.

A jenom pár poznámek na závěr. Pohotovostní službu nezřizuje ani neruší starostka, o financích na základě doporučení finančního odboru rozhoduje zastupitelstvo a o čistotu města se především musíme starat my, občané. Žvýkačky, vajgly a psí exkrementy nelepi na chodníky úředníci Městského úřadu nebo poslanci.

St. Ondráček

nahoru - obsah

Sportovní zprávy

FOTBAL

Muži SK Svoboda odehráli další přípravné zápasy před začátkem jarní sezóny:

Dorost FK Trutnov - SK Svoboda 2-3 (0-1) branky Karlík 2x, Louda

SK Svoboda - Kratonohy (I.B třída) 4-3 (4-0) branky Karlík 3, Louda

Strážné - SK Svoboda 5-2 (2-1) branky Matějka 2

SK Svoboda - Sokol Starý Rokytník 8-2 (2-1) branky Karlík 5, Matějka 2, Louda

Karel Fiala

Pozn.red.: O tom, kde a kdy budou muži hrát první dva plánované domácí zápasy okresní soutěže III.tř. (13.4. Svoboda - Kunčice a 20.4. Svoboda - Bernartice) nemáme zprávy. 16. kolo je odloženo, příští neděli by se již mělo hrát.

STOLNÍ TENIS

V bývalých prostorách bowlingu (původně kulturního klubu) Rýchorka připravuje pan Bůš sportovní zázemí pro stolní tenis. Jakmile bude nové sportoviště připravené k provozu, budeme zájemce informovat.

BASEBALL

Extraligový mužský tým SB Rýchory se dohodl s pražskou Krčí, že vzhledem k našim problémům s domácím hřištěm odehrajeme 19. a

20. dubna všechna tři utkání v Praze, stejně jako další víkend s týmem Arrows v Ostravě. Naši příznivci si musejí na první domácí zápas počkat až do soboty 3. května. Kde budeme hrát, je díky likvidačnímu zásahu bývalého správce stadiónu ve hvězdách.

TŘI MUŠKETÝŘI ZE SVOBODY!!

Už mě to nebaví poslouchat žvásty, že Svobodáci již baseball nehrají. Baseballovým analfabetům připomínám, že základní sestavu týmu tvoří devět hráčů. Třetina klíčových hráčů je ze Svobody, třetina z Mladých Buků a třetina z Trutnova. Mám Svobodáky znovu představit? Bob Roudný - nadhazovač čí.1 a stálice v reprezentačním týmu, Filip Poláček - druhý nejlepší pálkař celé Extraligy včetně plejády zahraničních krajánků, Láďa Sklenář - špičkový a spolehlivý zadní polař a výborný pálkař. Škoda, že se vloni zranil výborný vnitřní polař Standa Zmatlík (letos se zřejmě rozehraje v béčku), další vnitřní polař Jakub Nečina působí úspěšně jako trenér (i hráč) v Rakousku a ve stálém kontaktu jsme s dalšími našimi výbornými hráči - Tomáš Wolf a René Kuruc jsou v USA a Martin Duda v Austrálii. Mladobucká část hráčů také prořídla. Nejlepšího nadhazovače jednadvacítek Petra Minaříka jsme museli prodat - ne do otroctví, ale Drakům Brno (studuje v Brně a navíc tam má ideální podmínky pro další sportovní růst) a jeden z nejspolehlivějších hráčů Jirka Šenk se zranil na snowboardu. Pokud nebude muset odjet za výdělkem výborný pálkař amík Bradley Lawyer (který založil rodinu v Mladých Bukách) a pokud v týmu ještě vydrží i za velmi svízelných podmínek stávající hráči, mohou se naši věrní diváci těšit na zajímavé extraligové boje.

Áčko připravuje na stadionu v Trutnově Filip Procházka. Béčko mužů již má kompletní termínovou listinu jarních kol mezioblastní soutěže baseballu mužů. "Doma" hraje již příští víkend (26.-27.4.) v sobotu s Rakovníkem, v neděli s Roudnicí nad Labem. Další víkend - 3.-4.5. hrajeme dvakrát s Jabloncem (v sobotu v Jablonci, v neděli dopoledne doma). Vzhledem k tomu, že zničený nadhazovací kopec na svobodském stadiónu se do té doby nepodaří znovu vybudovat (valník antuky + práce + zpevňování vápnem a vyzrávání), bude zřejmě jediná možnost - využít nedokončený baseballový areál v Trutnově (chybí potřebné zázemí - šatny, záchody, sprchy).

ATLETIKA

XVI. ročník **VELKÉ CENY KRKONOŠ** a **ČESKÝ POHÁR** v bězích do vrchu se koná v sobotu 26. dubna 2003 dopoledne v Horním Maršově. Hromadný start je v 10 hodin na hřišti TJ Jiskra Horní Maršov. Běží se po silnici údolím Úpy 15 km s převýšením 471 m - cíl je před Pomezní boudou na Malé Úpě.

MALÁ CENA KRKONOŠ (pro děti a mládež) je v přespolním běhu na 2 km uličkami Horního Maršova. Hromadný start v 9,30 (bez

startovního) je vypsán pro chlapce a dívky v kategoriích 7-9 let, 10-12 let a 13-15 let. Závodník, který se ve své kategorii umístí na 1.-3. místě, obdrží diplom a věcnou cenu.

nahoru - obsah

Tajemství Obřího dolu (7) - Doba největší prosperity

V minulém díle jsme opustili podzemí Obřího dolu v době, kdy těžbu ovládal Valdštejn. Z vysoké pece, stoupy a jiných zařízení se nám bohužel nic nedochovalo a poslední zbytky strusky původně nahromaděné na soutoku Vlčího a Zeleného potoka vzala velká voda v roce 1897. Potom nám údaje chybějí a až roku 1811 se na scéně objevuje Ignác Loubal z Prahy a zvětšuje huť na arzenik na místě zvaném "Arsenikplatz". Tato arzénová pec, respektive polorozbořená podoba její pozdější přestavby se nám dochovala na několika fotografiích. Byla jedinou stavební památkou na zpracování rudy dochovanou do 20. století. Na jejím místě a místě celého hutního závodu na zpracování rud jsou však dnes tenisové kurty. Letopočet 1811 je pro nás velmi důležitý, protože od této můžeme spolehlivě dokazovat těžbu a zpracování především arzénové rudy.

V několika dokumentech se hovoří též o těžbě mědi. Dokládají to čísla o množství vytěžené suroviny a i v kupní smlouvě Friedricha Winklera je připomínán cech Jiří (Georgizeche) s důlním dílem na svahu Růžové hory s ložiskem měděné rudy. Středem zájmu se však stává arzén. Poptávka po arzénových výrobcích je hlavně ve velkých přístavních docích, kde se arzén přidával do nátěru námořních lodí pod čarou ponoru.

Arzeniková společnost Arsenic und Kupferbergwerk zu Riesenhayn konstatuje, že do této doby se v Obřím dole těžilo velice nepravdělně a ne hospodárně. Doly a doprovodné budovy byly ve špatném stavu a hlavně k dolům nevedla žádná pořádná cesta. Hlavní těžba se soustředila do děl Kovárna a Gustav, které byly, jak jsme se zmínili v minulém díle, nehluboko pod povrchem propojeny. Přestože se v této době se již v našich zemích rozšířilo používání střelného prachu, byly metody těžby poměrně primitivní. Díry pro odstřely byly vrtány ručně do hloubky asi 30 cm průměrem okolo 2 cm a s poměrně velkou hustotou. Vývrty najdeme v celém historické části dolu Kovárna a nejsou tedy spolehlivým vodítkem, kdy byla která část podzemí Obřího dolu vytěžena. Vzhledem k čočkovitému rozložení rudy se dobývalo systémem prostorných komor, zvaných též šířiny. Komory jsou navzájem propojeny různými okny a krátkými štolami.

Často jsou komory od sebe odděleny pouze tenkou skalní stěnou a stropy mezi nimi též nebývají moc silné. Komory se navzájem

neprořítily jen díky citu pro horninu, ruční práci i pomalému postupu ražby starců (tak se říká dávným horníkům).

Při dnešních trhacích pracích hornina v místě odstřelu silně rozpuká a takto blízko sebe ležící dobývkové komory by se okamžitě zbortily. Jedna taková komora je vyrubaná asi 15 m pod úroveň štoly Barbora a má úctyhodné rozměry. Délka je přes 22 m a šířka se pohybuje od 7 m do 9 m. Je to bezkonkurenčně největší podzemní prostora v Obřím dole. Po jejím východním okraji je pod stropem římsa, jakýsi chodníček, patrně pozůstatek po odtěžené starší průzkumné štolě.

Ze dna této velké komory pokračují dobývky do hloubky hned dvěma větvemi, aby se po čase opět spojily a sklesaly až na úroveň dna Obřího dolu, tj do hloubky téměř 100 m. Celková hloubka dolu je však z literatury udávaná 140 m a důl zasahoval 24,5 m pod úroveň Úpy. Tento údaj se však zatím nepodařilo v terénu prokázat, protože při geologickém průzkumu v padesátých letech 20. století byla nejnižší položená část dolu zasypána. Hloubka dolu Kovárna nebyla na české poměry nijak velká, ale pro odlehlost a extrémní klimatické podmínky Obřího dolu horníkům velice komplikovala život. Ruda i hlušina byla z hlubin vynášena ručně nebo jen za požití jednoduchých vrátků či rumpálů. Žádné jiné těžební zařízení či jeho zbytky se nenalezly a ani o nich není nikde v historických pramenech zmínka. V některých partiích jsou zachovány lezné oddíly - dřevěné konstrukce s plošinami a ty jsou navzájem propojeny žebříky. Nejsou to však žebříky na jaké jsme zvyklí, těch se našlo pouze několik, ale jde o jednostupé žebříky zvané lezce. Jedná se o obyčejnou silnou kládu, do které jsou v příčném směru vytesané stupy pro nohy. V Kovárně se dochovaly lezce i 5 m dlouhé a výstup po nich s necíčkami plných rudy nebo koši na zádech musel být téměř kaskadérským kouskem.

Předpokládáme, že lezné oddíly a žebříky pochází z doby největší prosperity kutání a tím je právě popisované období mezi lety 1811 až 1864. Pokud by byly starší, při pozdější těžbě by se nezachovaly. Žebříky - lezci - dokládají maximální využití místního přírodního materiálu a poměrně primitivní způsob dolování v porovnání s jinými velkými důlními revíry u nás.

S rozvojem těžby bylo nutné vybudovat i zařízení na povrchu. Někdy po roce 1820 byla v první ostré zatáčce na turistické cestě do Obřího sedla postavena bouda Kovárna, kde byly opravovány a ostřeny důlní nástroje. Dnes ji připomíná pouze kamenná podezdívka s plošinou a lavičkami k odpočinku. V roce 1832 byla Obřím dolem postavena povalová cesta a nad soutokem s Modrodolským potokem hamry na zpracování rudy. V roce 1836 se ujímá vedení "arsenikové" společnosti společnosti Ruffer z Vartislavy a pod jeho vedením zhruba do roku 1864 probíhá období nejrozsáhlejší těžby v Obřím dole. Roční produkce stoupla až na 500 q mědi a 1.200 q arzeniku.

Při rozšiřující se těžbě nebyly problémy jenom s transportem rudy, ale s přibývajícím hloubkou dolu se stále zvětšovaly problémy s přítoky podzemní vody. Z našich velkých historických revírů známe několik systémů čerpání spodní vody. Vodotěžná kola, dlouhé náhony ani různá mechanická táhla vedená na dlouhé vzdálenosti v Obřím dole asi neexistovala. V důlním díle Kovárna však vznikl unikátní systém "žumpíků", do kterých se čerpala voda. Tyto malé, pouze 1,5 až 3 m hluboké jímky jsou vytesány do skály ve dně nebo stěnách dobývek. Místa jsou stěna mezi jímkou a dobývkou silné pouze několik desítek centimetrů a přesto díky pečlivé lamačské práci starých horníků se stěna nikdy neprovalila. Jímky byly od sebe ve vertikálním směru vzdáleny 8 - 10 m a byly překryty silnými břevny. Mezi jímkami bylo vedeno dřevěné potrubí, kterým byla čerpána voda s nižších částí dolu postupně mezi jímkami stále výš a výš. Nejprve byla voda vedena až na ohlubeň jámy Kovárna, tedy zhruba na úroveň bývalé boudy Kovárna, později však voda vytékala ven do svahu níže ležící štolou Barbora a čerpací systém nad úrovní této štoly pozbyl významu.

S určitostí nevíme, zda Barbora byla v dávné minulosti vyražena jako samostatný důl a později propojena s dolem Kovárna, nebo zda byla od začátku ražena jako dědičná. Dědičné štoly mají svůj název od toho, že se jejich údržba a mnohdy i ražba dědila s generace na generaci horníků. Štoly podsedávaly důlní díla i celé důlní revíry, propojovaly je a odváděly důlní vody, často na velké vzdálenosti. Například dědičná štola Josefa II. v Příbrami je dlouhá okolo 11 km a v porovnání s ní je obřodolská Barbora se svojí délkou 70 m trpaslík. Štola Barbora však opět nabude velkého významu, protože právě ní budou návštěvníci vstupovat do zpřístupněné části historického podzemí Obřího dolu. Když důl dosáhl hloubky, kdy začaly být opět problémy s čerpáním vody, vyrazila se, pokud to geomorfologické podmínky dovolily, druhá nebo i třetí dědičná štola. V Obřím dole je touto druhou dědičnou štolou štola Prokop. V historických dobách dosáhla délky okolo 200 m a byla použita i jako transportní pro dopravu rudy na povrch.

V roce 1952 - 1959 byl Prokop protažen až na helenskou čochu a dosáhl délky 560 m. I když je tento překop z historického pohledu novým dílem, lze ho považovat za dědičnou štolu, protože odvodňoval 4 štolová patra na helenské čochce. O tom si však podrobněji povíme v dalším díle a vrátíme se zpět do 19. století.

Přesto, že Ruffer vede důlní a hutní podnik velice úspěšně, produkce stále klesá a v roce 1864 se vytěžilo pouze 100 q mědi a 730 q arzenových produktů. Ložisko bylo do hloubky stále chudší a chudší, náklady na těžbu se zvětšovaly a hlavně v Hamburgu, který byl hlavním odběratelem suroviny, se trupy lodí začaly plátovat plechem a poptávka po arzenu silně poklesla. V roce 1876 byla pec uhašena a již nikdy se zde provoz neobnovil. I když jsou nepodložené a málo

věrohodné zprávy, že se za první světové války v letech 1916 až 1917 v Obřím dole údajně těžilo, lze říci, že podzemí na úpatí naší nejvyšší hory na 75 let osiřelo.

Seriál o podzemí Obřího dolu zakončí pan Radko Tásler v příštím čísle SF osmou částí pod názvem "Konec hornictví". Pro naše čtenáře však má připraveno ještě vyprávění o letošní výzkumné speleologické expedici na Nový Zéland. Pokusíme se přesvědčit pana Táslera, aby svá vyprávění doplnil výstavou svých krásných fotografií. Návštěvy našich občanů i školáků na výstavě plastik trutnovského výtvarníka pana Milana Pejřimovského prokázaly, že zájem o kulturu je v našem městě větší, než jsme předpokládali. Radnice určitě tuto akci podpoří.

-SO

nahoru - obsah

Informace, zprávy, inzerce

Dagmar Berrová - **musvoboda@mbox.volny.cz**

- **ZÁPIS DO MATEŘSKÉ ŠKOLY** ve Svobodě nad Úpou a na odloučené pracoviště této mateřské školy na Rýchorském sídlišti se uskuteční ve dnech 15.4.2003 - 30.5.2003. Přihlášku si můžete vyzvednout v obou zařízeních. Tam Vám podají bližší informace. Je nutno přihlásit všechny děti, které nastoupí v průběhu celého školního roku, to znamená od září 2003 do června 2004.

Jana Hanušová, ředitelka školy

- **LÉKAŘSKÁ SLUŽBA PRNÍ POMOCI...** na Trutnovsku:
Pro dospělé: Poliklinika Trutnov Na Struze 30/16 - telefon 499 840 100
Ordinační hodiny: všední den 17:00 - 7:00, so, ne, svátek: nepřetržitě
Pro děti: Oblastní nemocnice Trutnov Maxima Gorkého 77 - telefon 499 866 111
Ordinační hodiny: všední den 16:00 - 22:00, so, ne, svátek: 800 - 2200
LSPP stomatologická: Stomatologie v.o.s. Polská 91 Trutnov - telefon 499 817 911
Ordinační hodiny: so, ne, svátek: 8:00 - 12:00

Lékárenská pohotovostní služba: (3 lékárny v Trutnově - služby: so, ne, svátek: 9:00 - 13:00 - ostatní podle rozpisu služeb)

- Lékárna Na Struze, Slezská 166 - telefon 499 819 160
- Lékárna U anděla strážce (u radnice) - telefon 499 815 575
- Lékárna U zlaté hvězdy - Krakonošovo nám.- tel. 499 815 513

Zdravotnická záchranná služba: oblastní středisko Trutnov 3 - Náchodská 475

Ředitel MUDr. Vladimír Hadač, zástupce MUDr. Zdeněk Tichý, tel. ústředna 499 841 657, dispečink 499 735 921

- **PRODEJ BYTU...** Na základě rozhodnutí Městského zastupitelstva ve Svobodě nad Úpou ze dne 18.3.2003 vypisuje Městský úřad ve Svobodě nad Úpou výběrové řízení na prodej bytu 3 v čp. 72 (1+2) na Pietteho náměstí ve Svobodě nad Úpou. Tento byt bude prodán komerčním způsobem, tzn. obálkovou metodou nejvyšší konkrétní nabídce. Termín prohlídky bytu je stanoven na den 24.4.2003 v době od 14:30 do 15:30 hodin. Celková odhadní cena, dle znaleckého posudku, včetně kolny činí 106.752,56 Kč. Uzávěrka podávání nabídek je stanovena na den 7.5.2003 do 15,00 hodin na podatelnu Městského úřadu ve Svobodě nad Úpou. Nabídky budou odevzdány v zalepené obálce označené slovy "NABÍDKA byt č. 3 v čp. 72"

Ing.Hůrka

- **Nabídka podnikatelům města...** Město nabízí našim podnikatelům možnost zveřejňování inzerátů a prezentace na oficiálních webových stránkách města.
Ceny:
 - odkaz na webové stránky podnikatele 100,- Kč ročně
 - foto (např.penzionu + cena) 200,- Kč ročně
 - prezentace na stránkách města - vlastní stránka 500,- Kč vytvoření (+ 200,- Kč ročně za umístění na stránky)
- **Složeny na daň z nemovitosti...** jsou na Městském úřadu
- **Hledáme zájemce ...**o dobrovolnou práci ve Sboru pro občanské záležitosti

nahoru - obsah

